

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/20/2022
Identifikačné číslo spisu: 7716215928
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:7716215928.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne F. F., narodenej XX. T. XXXX, L., B. X, zastúpenej advokátom JUDr. Attilom Ilkom, Kráľovský Chlmec, Hlavná 716/172, proti žalovanému Okresnému stavebnému bytovému družstvu Michalovce, Michalovce, Plynárska 1, IČO: 00 172 154, zastúpenému advokátom JUDr. Slavomírom Kučmášom, Michalovce, Plynárska 1, o uloženie povinnosti zdržať sa konania súvisiaceho s modernizáciou výťahu, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 24C/245/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 05. mája 2021 sp. zn. 9Co/129/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. februára 2020 č. k. 24C/245/2016 - 339 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa akéhokoľvek konania súvisiaceho s modernizáciou výťahu v bytovom dome na ulici B. v L. z dôvodu hroziacej škody a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení predmetného rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa podporila svoju žalobu listinnými dôkazmi, ktoré však svojím obsahom poukazovali na zasadnutie vlastníkov bytov a úkony spojené s týmito zasadnutiami. V rámci dokazovania žalovaná poukazovala na stránku platnosti či neplatnosti úkonov spojených s hlasovaním vlastníkov bytom ohľadne rekonštrukcie výťahu, v konaní pred súdom prvej inštancie však nebolo preukázané, že modernizáciou výťahu by došlo k vzniku škody. Žalobkyňa nevyužila prostriedky procesného útoku, ktorými by súdu jasne a zreteľne deklarovala, že v prípade modernizácie predmetného výťahu by došlo reálne k škode v konkrétnej výške. Jej návrh na vykonanie dôkazu prezentovaný na pojednávaní konanom dňa 20. februára 2020 súd odmietol, nakoľko navrhovaný dôkaz mal preukázať znova iba to, či hlasovanie vlastníkov bytov bolo platné alebo nie, prípadne či bolo zákonné, čo však nebolo predmetom konania. Podľa názoru súdu prvej inštancie nárok žalovanej nebol uplatnený správne. Pri porovnaní žalobného návrhu a tvrdení žalovanej vrátane

predložených listinných dôkazov možno vyvodit' záver, že sa nejdená o konzistentnosť. Žalovaná ako dôvod podania žaloby uviedla hroziacu škodu, avšak prostriedky procesného útoku viedla v smere poukázania na neplatnosť hlasovania vlastníkov bytov. Žalobkyňa teda neuniesla dôkazné bremeno a jej žalobný dôvod nebol v rámci dokazovania žiadnym spôsobom preukázaný. Záverom súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že rekonštrukcia výťahu bola zrealizovaná 19. septembra 2017, a teda odpadol dôvod sporu.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 05. mája 2021, sp. zn. 9Co/129/2020 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a uložil žalobkyni povinnosť nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ak dospel k záveru, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, že prípadnou modernizáciou výťahu dôjde k vzniku škody, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak žalobu zamietol. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd poukázal na skutkové zistenia a na právne normy uvedené súdom prvej inštancie, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil. Odvolanie žalobkyne nemožno považovať za dôvodné, ak zotrváva na svojich tvrdeniach o vzniku prípadnej škody realizáciou modernizácie výťahu v bytovom dome. Ohľadom vzniku prípadnej škody žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, ako správne konštatoval súd prvej inštancie a vzhľadom na to, že modernizácia sporného výťahu sa zrealizovala už 19. septembra 2017, predmet sporu, v ktorom sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa konania súvisiaceho s modernizáciou výťahu v bytovom dome, odpadol. Z uvedeného dôvodu nie sú podľa názoru odvolacieho súdu dané ani žalobkyňou uvádzané odvolacie dôvody, spočívajúce v nesprávnom skutkovom zistení a v nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie, preto odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, v ktorom uviedla, že sa so závermi odvolacieho súdu nestotožňuje, nakoľko boli porušené čl. 11 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a tiež právo dovolateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vo svojom rozsiahlom podaní dovolateľka podrobne popisuje skutkové okolnosti, v ktorých vzhliada porušovanie povinností správcu bytového domu a žiada o ustanovenie znalca, ktorý by meraním zistil poškodenie podlažia a statiky bytového domu, ako aj prípadné ďalšie hroziace škody, ktoré podľa dovolateľky dokáže vyčíslit' len znalec. Prítomnosť vody v šachte výťahu a v podlaží nebola protistranou počas celého súdneho procesu spochybnená, nemožno preto podľa názoru dovolateľky vylúčiť, že je narušená alebo v budúcnosti bude kvôli vode narušená statika domu. V súvislosti s neunesením dôkazného bremena ohľadom vzniku škody, resp. jej výšky dovolateľka uvádza, že všetky potrebné informácie boli v priebehu konania predložené súdu a pokiaľ súdu nebolo čokoľvek jasné v súvislosti so škodou, mohol vyzvať žalobkyňu, aby prípadné nejasnosti objasnila. Súd však tak neurobil. Dovolateľka zároveň namieta, že súd jej nedovolil čo najpresnejšie vyčíslit' výšku škody, nakoľko nevyhovel opakovaným žiadam žalobkyne o predloženie dokladov správcovi, ktoré by preukázali presnú výšku niektorých škôd (ako sú jednotlivé vyúčtovania, ročné vyúčtovania, kniha pôvodného výťahu, zápisnice zo schôdzí, atď.). Dovolateľka mala v úmysle predložit' dôkazy, ktoré by v zmysle pokynov odvolacieho súdu smerovali k ďalšiemu dokazovaniu škody, ale súd uznesením tieto návrhy na doplnenie dokazovania zamietol. Na základe uvedeného dovolateľka navrhuje, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, resp. zmenil. Dovolateľka zároveň žiada o odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení považoval dovolanie žalobkyne za neprípustné a navrhoval, aby dovolací súd dovolanie odmietol, keďže dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi podľa § 420 alebo § 421 CSP. Zároveň ide podľa názoru žalovaného o dôvod odmietnutia dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. d) CSP, keďže absentujú základné náležitosti dovolania podľa § 428 CSP. V dovolaní žalobkyne nie je vymedzené, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, a taktiež nie sú vymedzené ani dovolacie dôvody. Z podaného dovolania, ale ani z akýchkoľvek iných skutočností rozhodujúcich pre riadny priebeh odvolacieho konania nevyplýva, že by toto konanie ako celok

nevykazovalo znaky spravodlivosti. Len samotná skutočnosť, že výsledok odvolacieho konania premietnutý do dovolaní napadnutého rozhodnutia nenaplnil očakávania dovolateľky, nemôže byť takým dovolacím dôvodom, ktorý by vôbec bol spôsobilý na to, aby dovolací súd považoval toto dovolanie za prípustné. Podanie dovolateľky treba podľa názoru žalovaného chápať ako nedôvodné zaťažovanie súdov bez reálneho významu, keďže od samotnej modernizácie výťahu uplynulo takmer 5 rokov, výťah každodenne bezporuchovo funguje a užívajú ho všetci vlastníci vrátane žalobkyne.

5. Žalobkyňa v ďalšom podaní zotrvala na podanom dovolaní, pričom nesúhlasila s vyjadrením žalovaného. Žalobkyňa nespochybňuje, že výťah je v prevádzke, namieta však spôsob, akým bolo výberové konanie na zhotoviteľa uskutočnené.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobkyňa, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/192/2021, 7Cdo/136/2020, 9Cdo/317/2021, 9Cdo/237/2020). O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je skôr reštriktívny výklad (por. 9Cdo/72/2020, 9Cdo/260/2021).

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

12. Podľa § 447 písm. d), f) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak nemá náležitosti podľa § 428; ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

13. V zmysle § 428 CSP je dovolateľ povinný okrem iného uviesť, z akých dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, a tento dovolací dôvod (resp. dôvody) vymedziť spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia, a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Preto ak dovolanie nie je odôvodnené

prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

14. V prejednávanej veci dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nešpecifikovala, z čoho vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania - t. j. či z dôvodu uvedeného v ustanovení § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. Dovolaťka síce uvádza, že bolo porušené jej právo na spravodlivé súdne konanie, z obsahu dovolania však nie je zrejmé, akým konkrétnym konaním, resp. procesným postupom súdu malo k takémuto porušeniu jej práv dôjsť. Samotné konštatovanie porušenia práva na spravodlivý proces dovolateľkou bez uvedenia konkrétnych pochybení, či nesprávneho procesného postupu súdu nižšej inštancie, nemožno podľa názoru dovolacieho súdu považovať za vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z obsahu dovolania nemožno bez dôvodných pochybností ustáliť, či mala žalobkyňa v úmysle uplatniť dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a už vôbec z jeho obsahu nevyplývajú skutočnosti, na základe ktorých má dovolateľka za to, že tento (alebo iný) dovolací dôvod je daný. S ohľadom na vyššie uvedenú viazanosť dovolacieho súdu výslovné vymedzenými dovolacími dôvodmi môže dovolací súd posudzovať prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP výlučne v prípade, ak dovolateľ v dovolaní uvedie, v čom má spočívať predmetná vada zmätočnosti (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. apríla 2021 sp. zn. 1VOBdo/2/2020). Podľa názoru dovolacieho súdu, ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je povinnosťou strany vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a špecifikovať v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod, keďže prístup k dovolaciemu prieskumu je dovolací súd oprávnený len v prípade zákonom predpokladaného riadneho vymedzenia dovolacích dôvodov. Uplatnenie dovolacích dôvodov je plne v dispozícii strán konania, pričom kvalitatívne nároky kladené na ich vymedzenie vyplývajú priamo zo zákona a súvisia o. i. s požiadavkou povinného zastúpenia, preto ich nemožno považovať za prílišný formalizmus. Úlohou dovolacieho súdu nie je nahrádzať pasivitu dovolateľa a hľadať v texte dovolania alebo v predloženom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 CSP.

15. Pokiaľ nesprávny procesný postup súdov nižšej inštancie mal podľa dovolateľky spočívať v nevykonaní všetkých navrhovaných dôkazov, dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov či nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP, žiadneho z ďalších písmen rovnakého ustanovenia a ani v zmysle § 421 ods. 1 CSP (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad vo veci prejednávanej pod sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti.

16. Dovolací súd nevzhladol vadu zmätočnosti ani v namietanom procesnom postupe súdu prvej inštancie, ktorý žalobkyňu nevyzval na doplnenie skutkových tvrdení („ak súdu nebolo jasné čokoľvek v súvislosti so škodou, mohol vyzvať žalobkyňu aby objasnila nejasnosti. Súd však tak neurobil.“). Ustanovenie § 150 ods. 2 CSP zakotvuje možnosť materiálneho vedenia sporu fakultatívne, keď ustanovuje, že na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia. Toto oprávnenie umožňuje súdu korigovať prílišnú tvrdosť prejednávacej zásady v prípadoch, kedy by jeho bezvýhradné uplatnenie mohlo mať príliš drakonický následok. Predmetné ustanovenie však nemožno vykladať v tom zmysle, že procesnú aktivitu strán sporu podľa čl. 8 CSP a § 149 CSP a ich zodpovednosť za (ne)unesenie dôkazného bremena v kontradiktórnom sporovom konaní možno preniesť na súd. V sporovom konaní sa v zásade nemá zisťovať, čo strany netvrdili - takýto postup by bol v rozpore so základnými princípmi kontradiktórneho procesu, ako aj s princípom formálnej pravdy uplatňovanej v sporovom konaní.

17. Dovolací súd považuje za potrebné dodať, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd,

ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť iba, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci.

18. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum, nakoľko dovolanie žalobkyne nespĺňa náležitosti vyplývajúce z § 428 CSP, keď neobsahuje dovolacie dôvody, resp. tieto nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Dovolanie preto s poukazom na ustanovenia § 447 písm. d) a písm. f) CSP odmietol.

19. Dovolací súd nezistil splnenie predpokladov pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP (navrhovaný odklad vykonateľnosti v danom prípade neprichádza do úvahy, keďže napadnuté rozhodnutie neukladá povinnosť plniť), a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

20. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.